

Mahjas Weefis.

Ar pascha tofuschēlga augsta Keisara wehleshanu.

26. gada-

gahjums.

Mahjas Weefis isnahk weentreis pa nedeku.

Maksa ar peesubtiskanu par pasi:
 Ar Peelikumu: par gadu 2 r. 35 l.
 bef Peelikuma: par gadu 1 " 60 "
 Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
 bef Peelikuma: par 1/2 gadu — " 85 "

Maksa bef peesubtiskanas Riga:
 Ar Peelikumu: par gadu 1 r. 75 l.
 bef Peelikuma: par gadu 1 " — "
 Ar Peelikumu: par 1/2 gadu — " 90 "
 bef Peelikuma: par 1/2 gadu — " 55 "

Mahjas Weefis teel isdots sestdeenahm no plst. 10 sahlot.

Maksa par fludinashanu par weenas flejas imaltu rakstu (Pest)-rindu, jeb to wectu, so tahda rinda eenem, maksa 8 sap.

Redakcija un ekspedija Riga, Ernst Plates bilshu- un gramatu-bru- latawa un kurtu-letuwē pee Wehtera basnizab.

Rahditejs. Jaunalahs siinas. Telegrafa siinas. Gelfshemes siinas: Riga. Dubulti. Is Werowas. Jelgawa. Lestene. Ari mahnu-tiziba. Stelpe. Dshubsties pufe. Reweles Igaunu seeweeschu komiteja. Jauna Igaunu awise. Jauna Bahju awise „Heimath.“ Peterburga. Plehsigru swedru ismibzinashana. Mastawa. — Ahshemes siinas: Bahjija. Parise. Irelande. Turzija. Japane. — Atlahta wehtule Latweeschu literarishtas beedribas preeshneelam, A. Vielenstein lungam. „Kreewu Runa“ par Bahijas leetahm, Tas nahk no augshenees. Re il lateu bahwanu dirdst peenent u. i. pr. — Peelikuma: Kehninees Intelti. Graudi un seedi.

„Mahjas Weefis“ lihds ar Peelikumu,

fawu 27. gada-gahjumu nahlojaha 1882. gada sahhtams, isnahk tahda pascha leelumā, la lihds schim un pasneegs fawā weegli saprotamā waloda wajabshahs siinas un pahrspreedumus, pamahjibamus shahstus un padomus, gudribas graudinus un jautribas seedinus.

„Mahjas Weefis“ maksa:

Ar peesubtiskanu par pasi:

Ar Peelikumu par gadu	2 rbl. 35 sap.
Bef " " " " "	1 " 60 "
Ar " " " " " " " " "	1 " 25 "
Bef " " " " " " " " "	— " 85 "

Bef peesubtiskanas:

Ar Peelikumu par gadu	1 rbl. 75 sap.
Bef " " " " "	1 " — "
Ar " " " " " " " " "	— " 90 "
Bef " " " " " " " " "	— " 55 "

„Mahjas Weefis“ apstelleschanas teel pretim nemtas schahdas weetas:

Riga: manā druktatawā un Latweeschu gramatu-bodee pee Wehtera basnizas; Kaptein Iga gramatu-bodee leela Kehninu-eela Nr. 10 un Irbit Iga gramatu-bodee Daugawmalā.
Peterburgas Ahr-Riga Ralku-eela Nr. 10, Puhzishu Gedert Iga gramatu-bodee; Luhs Iga wihnuhl leela Alesander-eela Nr. 111; Kautina Igs fawā wihnuhl leela Alesander-eela pee Beresowa pirts; Schuhl Igs fawā bodee pee leela pumpja.
Pahrdaugawa pee Stabusch Iga pretim Holma fabrikai; Grundmann Iga wihnuhl Jelg. Ahr-Riga leela eela Nr. 9 un Altberg Iga gram.-bodee Jelg. Ahr-Riga leela eela Nr. 11.
Abgelskaina Hanslenewis Igs fawā bodee, Kalnzeema-eela.
Igezeemā: Modin un Wasilij Belakow Igu pahrdotawās.
Sarkandaugawa: Kieplen I. fawā bodee; Klaw Iose fawā andeles-weeta.
Behsis: tirgotaja Peterson Iga bodee, Leepin Iga gram.-bodee un Grahwel Iga pahrdotawā.

Walmearā: E. G. Trey Iga gramatu-bodee.
Waska: M. Rudolff un Paulin H. gramatu-bodees.
Rusenē: J. Alfne Iga gramatu-bodee.
Jelgawa: J. Allunan un Besthorn Igu gramatu-bodees.
Kuldiga: Besthorn Iga gramatu-bodee.
Leepaja: M. Puhze Iga gramatu-bodee.
Wentspili: M. Ries Iga gramatu-bodee.
Bauska: J. Salleneel Iga gram.-bodee.
Talsos: tirgotajs Simsen Igs fawā gramatu-bodee.
Jaunjelgawa: A. Schwabe Iga gramatu-bodee.
Dabultos: Gorkle Iga apteeki.

Been. muischturnus, mahjitatjus, muischas-lungus, skolotajus, pagasta preeshneelus un zitus Latweeschu tautas draugus toti usluhdsam, lapat la lihds schim, ari turpmal ar fawu palihdsibu kaudim pee „Mahj. Weefis“ apstelleschanas ne-atreautees.

Kas 10 eksemplarus us weenu adresi apstelle, tas dabuhs weenpadsmito eksemplaru par welti peesubtitu.

Ernst Plates, „Mahjas Weefis“ atbildoshahs redaktors un ihpashneels.

Jaunalahs siinas.

Riga. Ka „Rig. Itg.“ dabujuse siinht, tad fcho otrdeen pulstien 9 wakarā us Katrinās dambja Uhdens-eela buhdamā dshiwolli, kur to briedi tilai seeweeschi un behrni bijusch mahja, eenahzis lahds jauns zilwels ar gramatu, kur fojijis, ka esot lauschu skaititajs, un pagehreis, lai winam mahju israhdot eedshwotaju usnemshanas dehl preeshch skaitishanas. Nama faimneeks, kas pats peeder pee lauschu skaititajeem, nebija mahja. Kad nepasihstamais jaunais zilwels, kas ari wiltu bahrsdu esot bijis peelizis, bija istabas apskatijees, tad winsch atkal aigahja. Kad nu fche tahm domahm weeta, ka minetais sweschneeks buhs bijis blehdis, tad us tam janorahda, ka katram skaititajam wajaga lihdsā buht leezibas shime (legitimazijai) ar Bidshemes gubernatora un weetiga skaitishanas amata preeshchneeka parastseem un winam fchi leezibas shime ja-usrahda, kad to pagehr. Leezibas shime

ir ischetras walodās rakstita, proti Kreewu, Bahju, Latweeschu uu Igaunu walodās. Tih tahki „Rig. Itg.“ Mchš no fawas pufes peeminetum, ka deretu noprasiht leezibas shimes usrahdischanu tam, kas la skaititajs mahja eenahk un grib dshiwolli apskatitees.
Chrgemes draudse. Mufsu draudses skola bija weza ehla, nesin kad no balkeem buhweta. Lai gan abos galos tika klast peebuhwets, tomehr preeshch fcha laika behrnu pulzina bija par masu. Tadehl draudses konvents nospreeda jaunu skolas namu zelt, kurfch schini rudeni tika gataws un 8. Nowembri eefwehtits. Jaunais skolas namš ir dimtahschu muhra ehla, 16 asis gara un 8 asis plata. Buhwes darbs ween maksa 4000 rbl. Gods un pateiziba jadod draudses preeshchneekleem, ka puhlinus un naudu naw kaupijusch draudsei par swehtibu us behrnu-behrneem. Kahds draudses lozellis.
Dakteris J. Bulle 25. Nowembri apshprinats par Baldones awotu ahrsti.

Warschawa. Tureenas Krusta basniza zaur istrauzedamas siinas weltigu fazelschanu palika basnizeni nemeerigi, ta la wini sahka ahra steigtees, zaur ko iszehlahs lauschu sweschchanahs un grubshichanahs, pee lam wairak zilweku tika eewainoti. Par fcho atgadijamu „Waldebis Wehsnesi“ lasamas schahdas siinas: Par notikuschu nelaimi Warschawas Krusta basniza runajot jafata, ka 28 zilweki atradusch nahwi un 26 tikusch eewainoti. Tahlak top sinots, ka eedshwotaji, wifu wainu schibdeem uskraudami, no dufmahm sakarfeti, demuschees us atstahatakahm pilsehtas dalahm un tur 13. Dezembri pehz pusdeenas nopostijusch schenkus, bodes un namus, kas schibdeem peedereja. Nakti wifs meera. 14. Dezembri plst. 11 preeshch pusdeenas bija atkal nelahrtibas schihdu apgabala, kas lihds naktei wilkabs. Dauds wainigu apzeetinati.
Roma. Romas pilsehtas tagad leela nemeeriba, jo walodas ispauduschahs, ka pahwests no Romas aiseeschot.

Geschiedenes finas.

Rigas Latweeschu wehleschanas komiteja otr-deenas wakarā eezebla few par preefšneeku adwokatū K. Kalnina lungu un par rakstu-wedeju adwokatū A. Webera lungu. Tad wina usnehma us no pilnāhs wehletaju šapulzes do-tahs teefšbas pamata par wehleschanas komite-jas lozēkleem pee bijufšneem, kas apafšā us-šimeti, wehl fšahbus preezus lungus: Joh. Frey, nama ihpafšneeku, 2362 (?); Fr. M. Grundmann, nama ihpafšneeku, 1049; J. Ramper, kaufmani, 2732; Chr. Wehlfšchen, nama ihpafšneeku, 5240; Joh. Schmidt, kaufmani un nama ihpafšneeku, 1280. Tee ziti komitejas lozēkti ir fšahbi: A. Ahbrandts, nama ihpafšneeks, 283; A. Ballods, nama ihpafšneeks, 2144; M. Ballods, buhwmeisters, 3627; D. Ballods, restorators, 4601; E. Bange, nama ihpafšneeks, 4214; K. Bergs, kaufmanis, 2; G. Bilchens, nama ihpafšneeks, 3110; L. Blofšfeldts, 1. klafes komijs, 4655; J. Bulwerks, buhwmeisters, 1586; B. Dibriks, redaktors, 4721; Jak. Dombrowškis, kaufmans, 251; J. Eichens, nama ihpafšneeks, 2024; J. Emfšohns, restorators, 2645; Chr. Greens, nama ihpafšneeks, 3331; F. Grosfšwalds, adwokats, 3746; A. Grünupps, brufšcha ih-pafšneeks, 756; J. Gutmanns, kaufmans, 2682; D. Habns, kaufmans, 45; B. Jaun-šofs, nama ihpafšneeks, 3632; K. Kalninfšch, adwokats, 173; J. Kreewinfšch, nama ihpafšneeks; * G. Kress, nama ihpafšneeks, 3822; E. Lagfšdinfšch, kaufmans, 2767; K. Leeknejs, 2774; P. Lerfšendorffs, kaufmans, 2780; B. Martinšons, kaufmans, 1227; J. Nesinn, al. Neese, kaufmans, 2829; Fr. Nieplēn, nama ihpafšneeks, 2227; G. Puhjits (Gulenberg) gr. bodn. 4759; G. Pulkfšch, nama ihpafšneeks, 3407; K. Rambergš, nawa ihpafšch., 2862; K. Ramminfšch, nama ihpafšneeks; * J. Ribters, kaufmans, 2869; G. Rosentšals, nama ihpafšneeks; * Janis Rosentšals, nama ihpafšch., 1748; J. Rumbergš, grahmatu bod-neeks; * J. Salkits, adwokats; * A. Sarrinfšch, nama ihpafšch., 1933; D. Sarrinfšch, nama ihpafšch., 700; B. Šhillinfšch, nama ih-pafšch., 5377; Andr. Šlöffers, nama ih-pafšneeks; * Anš Šlöffers, nama ihpafšch., 3146; B. Šneiders, nama ihpafšch. 3361; B. Siblits, kaufmans, 5451; J. Subergš, nama ihpafšneeks, 1410; P. Vogelš, nama ihpafšneeks, 1483; A. Webers, adwokats, 4352; J. Weimanns, kaufmans, 2965; F. Weffers, nama ihp. un kaufm. 211; J. Wil-daus, grahmatu bodneeks, 5601.

Masa krahpneeze. Kahdus 8 gadus wezu meiteni fšinis deenas aptureja kahdā bodē, kad wina maksas šimites weetā, ko par eepirfšcha-nas prežehm bija dabujufe, pee kafes nodewa zitu ar semaku summu. Išlaufšchinajot irab-dijahs, ka fšchi masā krahpneeze eepreefšchu zitā kahdā bodē bija eepirfšufe kahdu neeku un mal-fas šimiti eebahsa kabatā, pee kafes netafšamalfadama. Pehz tam wina degahjufe zitā bodē un tur eepirfšufe jaw wairaf, bet pee kafes ufrabdjufufe pirmo šimiti ar mafaku summu, netafšahweja otrajā, un fšcho tad atkal pahrmainsi-jufe trefšā bodē. Šcho weikalu meitene kopufe jaw dasčas nedetas.

Par kahdu kofī isweizigu blehdibu, kas peh-dejā laikā tē notifufe, dšfēd daschadi runajam: Weenas fšahhdas walodas fškan tā: Kahdu lai-zinu atpakal tē eeradahs fšmalki gebrēbes fšchibds, teifšdams, ka atbrauzis is Gelfšch-Kreewijas an-

deles darifšchanās; ar saweem bagatafšajem fšche-jeenes tautas brableem winfšch jo drihšē eepafš-nahs tuwaki. Kahdā wakarā nu winfšch masā draugu pulzinā darija finamu, ka wina pri-kafšfšchifs nupat atbrauzis un tam fšinojis la-bas „rebes,” pee lam dauds warot nopelniht, bet tur wajadšigs ari dauds naudas. Winfšch labprahht weens pats wehletos fšcho pelnu, bet fšchim brihšcham tam ešot tikai 10,000 rubl. fškaidras naudas un leeta fšeidšama, jo zits to lehti warot dabuht fšineht. Winfšch gribot ari draugeem dot pelnas un tadeht leekot preefšchā kopigi to isdariht. Minškā atrodotees fšchi ds, kas 1. Merzi pee premiju islofšefšchanas winnejis 200,000 rbl., bet tas ne-ufdrihšfšotees to eeka-fšereht, jo ešot konkursē, un paradu deweji, til-libds to dabutu fšwahht, naudu finams apfšihlatu. Winfšch tadeht to biketi fšlepeni gribot pahrdot, finams par lehtaku zenu, pelna buhšchot laba. „Til weegli tikt pee naudas,” tee ziti domaja, „ir branga leeta! Kas par to, ja leeta ari naw it „kofšere!” Nauda paleel nauda!” Tā tad fšalihga, pagahdaja wajadšigo naudu, un papihra laimigajam ihpafšneekam ismaksaja 100,000 rbl. fškaidrā naudā un 50,000 rbl. dewa wek-fšedšs. Drosfšchibas pehz eepreefšch wehl apwai-zajahs fšchejeenes walššebankas kantori, waj ta bikete ari teefšcham winnejušē. Ja, numurs bija ihštais, un wifs likahs buht kahribā. Minškē-neeks, fawu naudu dabujis, aishbrauja projam un laimigee kompanoni Peterburgā lila ismaksahht fawu biketi. Bet ui wai! „Winnešs jaw is-maksats!” biketes ufrabditajam tur atfšlaneja pretim ka pastara deenas basunes. „Ui, tā tā? — Galu galā israhbijahs, ka pirzeji bija pee-krabpti. Bikete teefšcham bija ihšta, serijas nu-murs tapat — bet biketes numurs kofī iswei-zigi pahrgrošits. Beigtas nu zeretās leelas „re-bes,” beigtas ari nakšmeers!

Latweeschu draugu beedriba isgabjufšcho ne-delu notureja fawu gada-fapulzi Jelgawā. Ša-pulze bija štipri apmelleta. Tapat ka ziteem gadeem, tā ari fšchoreis direktori dewa pahrfškatu par fšchini gadā isnahlfufšneem Latweeschu rakfšteem ar pahrfšpredumu par daschahm grahmatahm un laifrakfšteem, pee lam ari Latweeschu tantifškee zenteeni tika mineti. Ar goda-algu no Latwee-fschu draugu beedribas tika apdahwinati trihs rakfi, „Wehrneeku laiki” no Kaudifšchu Matifšja un Keina, „Lapas Kuhminfšch” no E. Dūns-berga un „Salkfšcha Rihgawa” no J. Lauten-baha. No Latweeschu draugu beedribas isstahjahs „Balfs” redaktors, A. Webera lungs, un is-fšlehgts tika adwokats K. Kalnina lungs. Tas eemešlis, kapehz A. Webera lungs isstahjees, zeen. lafitaji atrahids fšchi numura fšinojumā: „Ne isfšlehgts, bet isstahjees.” Adwokats K. Kalnina lungs par fšcho isfšlehgšchamu isfšajijis fawas domas fawā „atfšahhtā wehstulē”, ko ari fšchini numurā nodrukajam.

Ke isfšlehgts, bet isstahjees. Starp „B. B.” telegramahm atradahs fšinojums, ka adwokats A. Webers Latweeschu draugu (literarifškas) beedri-bas gada fšapulzē ešot isfšlehgts is fšchahs beed-ribas. Us fšcho fšinojumu atbildedams adwo-kats A. Webers fšaka, ka winfšch is minetahs beedribas ne-ešot tizis isfšlehgts, bet pats isstah-jees un kapehz winfšch to darijis, bijufšchi fšchahdi eemešli: „Latweeschu draugu (literarifškas) beed-ribas statutu § 1 fšchahdā wihšē nosaka beedri-bas mebrki un darba aploku: „Latweeschu tau-tai kā tizibas, bahnizas, tā ari fšadšihwes finā wajaga kā katrai zitai tautai finifški isglifštotas walodas kā jo derigata lihdsella, zaur ko pee tahs war fšrahdaht un tahs lozēkti tikt tuwi-

nati katra finā winu usdewumam, buht par zil-wekeem. Tadeht daschi Latweeschu walodas draugi un derigi mahžitaji us to saweenofufšchees, dibi-naht beedribu, kuras weenigais un nelahds zits darbs buhtu, Latweeschu walodu isglifštot un wi-nas jo eewehrojamas fawadibas ispehtihht.” Šchis statutu paragras nu itin fškaidri un ne-fšchahbigi aprobescho beedribas darba lauku, no-fšajidams, ka Latweeschu walodas isglifštofšchana un winas fawadibu ispehtifšchana ir beedribas weenigais darbs un ka tai nelahds zits darbs newar buht.

Statutu § 2 un 3 fšhlati isfškaidro, ka beed-riba domā panahht fšcho fawu fšpaušto mebrki. Starp fšcheem nosajijumeem fškan punkts b pee § 3, ka beedribai peenahlfahs fšchad un tad dot pahrfškatus par Latweeschu literaturas arodeem lihds ar pilnigeeem apfšpreebumeeem par katra pee teem peederigu grahmatu un punkts c pee ta pascha paragrasa, ka beedribai peenahlfahs gahdaht par katra drukata rakfšta apfšpreefšchānu un nowehrtēfšchānu. Šchee nosajijumi nu ne-lahd naw tulkojami tahdā finā, ka wini ne-fšakrištu ar pirmā paragrasā aprobeschoto beedri-bas mebrki. Turpretim ja-atsihst, ka minetās nosajijumās weeminete darbi nelahd un nelur nedrihšē pahrfšahpt tahs beedribas darifšchanas robeschas, kuras ir wilstas zaur statutu pirmo paragrasu. Tā pee pareifšahs beedribas statutu tulkošchānas beedriboi ir dota til ta teefšiba, apfšpreefš drukatu rakfštu walodu un literarifštu wehrtibu.

Šcha beedribas gada fšapulzē nu direktors preefšch Widšemes, mahžitajs Dōbnera lungs, nemas ne-eewehrodams no lufumeem beedribai noliktā darba lauka robeschas, bet tahs droschi pahrfšahpdams, nehmees apfšpreefšē diwi politifšku laifrakfštu, proti „Baltijas Wehstnefšcha” un „Balfs” zenteenus un istureschānos gandrihš wifšds fšadšihwes jautajumās. Winfšch teem pahrmeta, ka tee ufrihdot un ufškumdot Latwee-fschu tautu pret waldbibu, mahžitaju kahribu un Wahzeefšchu eedšihwotajeem un isplahhtot netizibu un netillibu.

Šchis apwainofšchānos un usbrufšchānos bija tilpat netafšinas, ka beštaunigas. Driklahht Latweeschu literatifšlai beedribai pawifšam nebija ta teefšiba, fšpreefš par politifšlahm leetahm. Tapehz es liku wispirms preefšchā, lai Widšemes direktora drukatā referatā isfšlaistu tahs weetas, kas fatur usbrufšchānos un apwainofšchānu pret „Baltijas Wehstnefšch” im „Balfs”. Kad fšchis mans preefšchlikums tika atrahidts, tad liku preefšchā lai protokolā norakfšta manu protestu pret Widšemes direktoru, ka tas pahrfšahpis tahs robe-schas, kuras no augstas waldbibas apfštipratee likumi nolifufšchi preefšch beedribas darba lauka, un ka tas nogrubdis Latweeschu literatifšku beedribu politifšku kara laukā. Šchim preefšch-likumam bija nolents tahds pats listenis, kā pirmajam. Ka nu gaischi redseju, ka beed-ribas lozēktu leelaka data ar apfinu un no-domu pahrfšahpa beedribas statutus, ka beedribas preefšchneeziba, kura us to luhko, ka beedriba fawos darbos turetās likumu robeschas, neween peelaida statutu pahrfšahpšchānu, bet us to taini uswedinaja, kad tahlakti man bija janahht pee atšihfšchānos, ka bee beedru leelakas dalas walda tahds gars, kas dara par ne-eesfehjamu katra fšelnigu un draudšigu kopu darbu, un ka fšchi beedru data pelna pawifšam zitu wahedu neta „Latweeschu draugi”, ar ko tee pušchlojahs, tad es dariju finamu beedribas preefšchneezibai, ka es wairs neweena brihšcha negribu buht par beedribas lozēkti un is tahs isstahjos.

Tā ne-efmu tizis isflehts, bet patš isstahjōs. Beigās lai buhtu man atwehlets, peemineht pret mani parahdītō nepeeklahjibu no Latweeschu literariskās beedribas lozeku leelakahs dalaš, kaš siwoju no sawa nodoma, is beedribas isstahtees. Šchis siwojums tika fanemts ar lahju mihdišchanu un ar dascheem issanzeeneem, tā „loti labi“, „loti patihkami.“ Un tee, kaš lahjam zehla trofšni, bija Latweeschu gani un waditaji tikums un peeklahjibā.

„Latweeschu Tautas Beedris“ un „Latweeschu Awises.“ Latweeschu literariskā beedribā mahjitajs Döbnera lgs noscheblodams peemineja, ka Latweeschu Tautas Beedris ais lasitaju truhkuma saldi cemidšis pašā gaba widū. Zaur to Widsemē ešot iszeblees leels robs. Lai nu šchis robs tiku peepildits, mahjitajs Döbnera lgs lika saweem domu beedreem pee sirds, par to gabdāht, ka Latweeschu Awises eefaknotōs ari Widsemē. Mums nu nebuhtu nekas tam preetim, ka jaunais „wefelibai stahdigas kafejas, stahds tiku ari Widsemē dehtits, bet tam gan newaram peekrist, ka šchis dehtišchanas darbs tiku isdarits no kanzelehm, pee zitu laikrakstu nosmahdeschanas. Tas labeem bahnizeem buhtu par pedausišchanos. So tee eet bahnizō, sawas sirdis pazilāht ar debeschigeem Deewa wahdeem, bet ne klaušitees agitazijas runas preeksch un pret Latweeschu laikraksteem. (B.)

Widsemes gubernas waldiba dala sinamu wifahm Widsemes teefahm un waldibas amatōs stahwofschahm perjonahm, ka, us likuma-siwoda N. sehjuma 1. dalaš 755. art. pamata, no 1882. gada fahkot wifš Walstawaldibas siwojumi, tā ari pašas gubernas waldibas nosajijumi, wairš netiks islasiši par peelikumeem pee gubernas awises, bet tiks nodrukati pašā awisē. — To eewehrojot, wifas Widsemes teefas un waldibas amatōs stahwofschas personas, kaš ari turpmak, proti 1882. gada, wehletōs augščā minetōs likumigos waldibas siwojumus un nosajijumus fanent tā patentu krahjumu Wahzu walodā, teel zaur šcho usaizinas, lai eemafata trihs rublus par katru eksemplaru, bes noliktas malfas par pašu Gubernas Awisē, un isfazitu tahdu sawu wehleschanos ihstā laika, wiswehlaikais lihds 31. Janwarim 1882. gada, un proti: muiščas un pagasta polizijas pee peenahzigahm brugu-teefahm, bet wifas zitas teefas pee Widsemes Gubernas Awises redakcijas. Pehz Janwara mehnešcha beigschanahs tiks drukats tikai tas patentu eksemplaru skaitls, kaš preeksch pastelletajeem buhs wajadšigs.

Widsemes wispahderigahs beedribas presidents, geheimrahts v. Middendorff lgs, šchis beedribas pehdejā sehdeschanā siwojis, ka gada laika beedribai peeweenojuschahs tā saru-beedribas 5 jaunās laulšaimneezibas beedribas Widsemes Latweeschu dala, proti: Leebas muiščas, Rubenes, Salazes, Madalinas un Smiltenes-Palsmares-Aumeisteres-Gaujenes.

Kreemu laikraksti beidsamā laika fahkuschē greest wairak wehribu us Baltijas gubernahm. Geksch „Now. Wr.“ laiku no laika atrodam siwojumus is Nigas par atgadijumeem tureenas fahsihwē, it ihpafchi par weetigo tautu sawstarpigo fazensibu. Geksch „Nowosti“ atronahs garaks raksts par Baltijas laulškolahm un par Widsemes schagada sinodes spreedumeem schini leetā un geksch „Ruskaja Retš“ — raksts par Wahzeeschu istureschanos pret Latweescheem un Igaunem.

Kreemu awisei „Medekai“ tā „B. S.“ sino, is Nigas peefubhitis schahds raksts: „Kahdus gadus atpalaš waldiba nodibinaja Nigā skolo-

taju seminaru ar to nodomu, sagatawot kreetnūs skolotajus no Latweescheem un Igaunem, kuri waretu eeguht ne tikai kuplas sinibas, bet ari pa to starpu eemahzītōs Kreemu walodu. Par brihnumu šchee skolotaji, tā israhdija peedšihwojumi, newareja nekur atrast fewim weetas: winu preekschawisur aiswehrahšdurwis jecti. Zaur to Lehrpatas mahzibas apgabala kurators, barons Stakelbergs, ašina par sawu peenahlumu, aisseegt wifseem lutertizigeem jaunekteem estahtees schini skolā. Pa to starpu tā schini, tā ari pagahjuschōs gadōs, bija sakrahjees daudš tahdu, kaš gribeja estahtees seminarā, šchee jaunekti aissubhiti tautas apgaismoschanas ministram lubgšchanus rakstu, lai taptu wineem at-tauts fanemi to Keisara dahwanu, tas ir 40 stipendijas, kuras bija nospreestas ihpafchi preeksch lutertizigeem. Kahdu spreedumu dōš par šcho leetu ministris — wehl naw sinams.

Ar Kreemu walodas mahzishanu schini apgabala nekad negahja lahga; ir šcho baltu deenu wehl atrodahs lautini, kuri pabeiguschi Lehrbatas uniwersiteti, neween til to prot runah, bet turk-lahht wehl siwri klibo pee lasišchanas Kreemu gramata. Bet kapeh; tad spezialigi skolotaji, kuri ir tee weenige Kreemu walodas mahzitaji siwri weetigeem eedšihwotajeem, nekur ne-atron weetas un wehl tihšham teel atstumi, wisuwairak no laulškolu waldehm? Waj pateesh Baltijas apgabala eedšihwotajeem naw wajadšigs mahzitees Kreemu walodas, jeb ari wini negrib mahzitees šcho walodu tadeht, ka wineem reebj wifš, kaš nahk no Kreeweem, tā to jaw daudš-reis mehginajuschē prerahdiht weetige Wahzu apgaismotaji? Ne, Baltijas eedšihwotaji fen jaw atsinuschē Kreemu walodas wajadšibu un lab-prahht grib winu eemahzitees; turigakee wezaki suhta sawus deklus netil ween augstakās Kreemu skolās, bet pat ari aprinka skolās, lai gan Wahzu skolās ir wineem tepat blakus.

Daudš ehromtu leetu noteel muhsu apgabala un siwri winahm weena ir schi. Par peemehru aprinka skolās, kuras ir pilnigi trona skolās, wifas mahzibas top pasneegtas Wahzu walodā; ir Kreemu walodu mahzahs pa wahziski. Kad schinis skolās skolneeki wifš buhtu Wahzeeschē, tad wehl buhtu deht tā kahds eemešlis, bet wifas schinis skolās kahdas 1/10 skolneeku ir Latweeschē, tadeht tā leeta stahw pawisam zitadi.

Wineem ne tikai wajadšigaki, bet wehl turk-lahht daudš weeglaki ismahzitees Kreemu — neka pilnigi sweschu — Wahzu walodu. Osirdams, ka tautas apgaismoschanas ministrs nodomajis schogad apmelleht Lehrbatas mahzibas aprinki. Kaut jel winsch buhtu greesis wehribu us šcho leetu; zaur to winsch padaritu daudš laba preeksch Latweescheem.

Dubultōs nakti no peektdeenas us festdeenu ap pulksten 3 iszeblahs uguns Karlbades-celā, atraitnes Bischlow namā, kaš no Gaušchē lga „Peterburgas weefnijas“ eememts. Uguns bija radusehs augščas tahschā kambari, kaš pildits wezahm matrazehm, wezu papihru kastehm un ziteem weegli degofcheem krahmeem. Uguns-deshfejeem, kaš drihs atsteidsahs, laimejees uguni apflehpeht, eekam tā spehjuše pa petrolejainahm tapetehm tahlakti isplahhtitees.

Zehšis 10. Dezembri notika jauna pilsehtas weetneeku zehschana 3. klafē. Pawisam nodewa 67 balsis un schahdus wihrus eezehla par pilsehtas domneekem: birgermeisteru Trampedach, tirgotaju Bolzmann, ašeforu A. baronu v. d. Pahlen, semešteefas sekretaru Jensen, wezako Thiermann, ratneeku Meinhardt, buhwmeisteru

Mengel, muhrneeku Petersohn, arkitektu Kampe un tirgotaju Steinbaum.

No Weetalwas Osceenas. 4. Dezembri Weetalwas Osceeneschi notureja pagasta waldischanas wehleschanas sapulzi. Gezehla par pagasta wezako gruntneeku J. Swirgšdgraudu ar 162 balsim, wina weetneekem gruntneeku B. Krumbergu ar 165 un gruntneeku A. Silinu ar 140 balsim. Wehleschanu isdarija ruhpiği mašgruntneeki, rentneeki un waleneeku, deenestneeku un rokpelnu delegati. Gaušchi teizami, ka preeksch balsoschanas wehletaji bij sapulzejuschees ihsti agri, ka atlika laiks fataisitees, farunatees un pahšpreest, kahdi wihri zelami amatōs. Tikai gluschē masa dala bija schawbijuschēes, šcheem wihreem ustizeht pagastia labumu aisstahwešchanu. Wehs wehlam šcheem mineteem preekschneekem sawōs amatōs ruhpiği darboschanos, pagastia labuma eewehroschanu, taišnu aisstahwešchanu pret katru perjonu, laipnibu, ustizibu, pasemibu un kreetnibu katrā weetā!

Tahlak pagastia sapulzē tika preekschā zelta Weetalwas draudšes skolotaju J. Kalnina lga atzelschanas leeta. Sapulzē isteizahs, ka wina atzelschana no amata šchejeenes draudsei gaušchi noschehsojama, un ka šchejeenes pagasts to nemas nebij eepreeksch domajis un tizejis, ka buhtu jafschirahs no til kreetna un no wifseem til mihkota un zeenita skolotaja. Tā tad J. Kalnina lga darbigō skolās ruhpiību, bahnizās usdewuma ispidišchanas isweizibu un zitu peenahzigu isdarishanu kreetnibu eewehrodami, wifš weenbalsigi ašina, pee J. Kalnina lga ne-efot nekahdi netikumi, un ka tadeht pagastam peenahlotees pretotees tahdai pahzelschana un pee augstalahm skolās waldehm luhgt, lai Kalnina lgu atkal eeelē amata. Sapulzē isdewa pilnwaru J. Kuršenam, katrā weetā stahtees un folus spert, kur tam peh; likuma buhtu derigs, lai schi pagastia wehleschanahs tiku panahkta. Buhtu ari loti breešmigi, ja Weetalwas draudsei mihšsch skolotajis negribot tiku nosaupits! (B.)

Is Beromas aprinka sino „N. Dörpt. Itgai“, ka nakti no 7. us 8. Dezembri Kiowas muišchā nodeguschē 2 schkubni, pilditi ar feenu un nekultu labibu. Abas ehlas, kuras weena no otras 1 wersti bijuschas atsiatu, gāndrihs weenā laika fahkuschas degt.

Ielgawā isgahjuschā nedelā kahds saglis nezerot peenahza pelnitu sodu. Blumberga dšells-leetawas strahdneeki otrdeenas rihtā pamanija, ka kahdā schkubni, kaš pee schihs fabrikas peeder, bija iskrituse weena feenas nodafa un zaur to ari schkubni atronamahs ogles bija isgahsuschahs ahra. Kad nu strahdneeki fahla schihs ogles atraust, tad wini atrada sem tahm kahda apbehrta zilwaka lihli. Lihlis, ka wehlat israhdijahs, peedereja pee Zenas muišchas peerakstitam 24 gadus wezam Jahnim Stofs. Winsch bija laikam gribejis ar dšellsstangu, kur turpat pee wina atrada, atlaust feenas plankas un schkubni isdariht kahdu fahdsibu, bet weegla feena, no oglim speesta, bija pee tam pilnigi isgahsufehs un winu pašu nospeeduse.

Leštene. No tureenas „B.“ dabujuse schahbu siwojumu: Kā wisur muhsu mihlā tehwijs, tā ari pee mums ir loti siwri modusees dšishchanahs peh; isglihtibas, it fewischē beidsamajōs gadōs. Nepeeteel wairš ar to ween, ka behrunis ismahza pagasta skolā, bet suhta tos ari pilsehtas skolās, lai eemantotu wairak sinaschanu. Wifš pee mums ženschahs un riklojahs peh; schā laika wajadšibahm; augtu loku dahrsi top eetaisiti atmatās un truhmi pahweh-

fchahs laukōs, kufamas mafchinas top eegahda-tas u. t. pr.

Muhsu pagastā flaita libds 90 fainneekeem, kas wisi schini gadā fawas mahjas eepirkufchi par dšimtu. Virschanas malka pee mums, falihdsinot ar ziteem pagasteem, widifchla. Kontrakta nofajijumi mums tahdi paschi kā Vihwes-Behrse, pahr kureem Bals fawā laikā deesgan pļafchi rakstijū. Semneeku seme, fewischki atmatus un pļawos, pee mums koti pamafinatas simteem puhraweetu pee muifchas semehm peedafot. Ari pee mums pastahw leela klauſiba, lai gan kontraktā peemineta, un, kā protams, ari til drihs nebeigsees. Lai gan muhsu pagastis deesgan prahws, tomehr mums wehl naw ne fawa teefas-nama, ne magafinas klehts. Preekschteem mums muhsu dšimtklungs dod ruhmi par welli. Daschi fainneeki luhgufchi pagasta wal-dibu, lai dibina uguns-apsroschinaschanas beedribu, bet neta nepanahufchi. Tagad eezechlam jaunu pagastu waldbu, kura, kā zeram, wairaf eewehros muhsu wajadfibas, un no kuras gaidam, ka ta mums palihdsehs pee minetas, fwehtibu nefofchas beedribas.

Ari mahnu-tiziba. Sem fchahda wirskafsta mums peenahzis fchahds raksts: Septembra pehdeja puse man zetojot gadijahs labda X—eschu mahja par nakti guleht. Sche atnahza no otras nahburgu mahjas labda feewina un prasija, waj wehl Y—e ta „nabagu lawente“*) atrodotees, kas agraf tur bijuse, fchi gribot list Deewu luhgt par fawu meitinu, kurai esot abrlauliba behrns dšimis un atdot Deewa gabdashana, bet ari par to, kas winas meitai fcho kaunu padarijis, lai to Deews nosoditu. Tee bija tee eemefli. Schahs mahjas rentineeks, jaunaks un prahtigaks zilweks buhdams, feewina isklaidroja, ka ta fabeedriba jaw fen esot isnikluse. Seewina to sinams gauſchi noscheloja un wehl sche klahr peesihmeja, ka reis jaw likufi Deewu luhgt tai paschai lawentei, tas tuhlin „uf weetas nomiris“ un wairs ne atmosfees nespehjis, tadeht ari schim wainineklam tapat gribejufi daribt.

Kā wareja redieht, tad feewina bija it si-pira tiziba to idaribt. Wina palaidahs uf to, ka teefcham Deewa fobiba tuhlin par winu nahktu, tiklibds par to isdotu „nabagu lawentei“ Deewu luhgt.

Tahda tumfiba atradahs fchi feewina! Ja tas tā pee dauds X—schem ir, tad ta ir behdiga un toti noschelojama leeta. Waj tad nu wehl reis laiks naw nahzis, ka mahnu-tizibu buhs is wifceem kalteem ahra raidiht un gaismai un fapratibai ruhmi atkaut? Waj tad jauna pa-audse newaretu fchai leeta jaw drufku lih-dseht? Waj teefcham tautas skolas pee mums wehl naw til dauds strahdajufchas, ka wehl no tumfibas darbeem netaunahs!? Deesgan jaw laikrakstī pret to ir karofufchi, winu gribedami ar wifcham falnehm isnihzinah, bet fchai sinā daschā weeta wehl glufchi mas panahkumu. No ka tad tas nah? — Sche naw atbilde grubfi atrodama. Ja lasitu kreetni laikrakstus un daschadas sinibu gromatas, tad tahdeem neekeem un pigoreem wairs nebuhtu weetas. Kur tas nenoteel, tur teel tee gaismas starini, kas no basnijahm un skolahm eespihd tumfchōs faktōs, no tabs wisemelnakahs tumfibas tā apklahti, ka wini pawifam pasuhd. Lai Deews dod, ka fchi tumfiba pawifam isnikhtu un ar labu prahtu gaismai weetu atwehletu. Lai to panahktu, tad pascheem uf to wajaga labas dšihfchanahs.

Taurineeks.

*) Balsis nabagu-mahja.

Stelpe. No tureenahs mums peenahzis fchahds raksts: Gan weenā jeb otra Latweefchu laik-rakstā lasams par dseedafchanas beedribahm kā ari par winu zenschanos un labu weifsmu, lai gan ari pahrlezijamees, ka pee daschahm mine-tee labumi dauds masakā mehra atrodahs, ka teel sinots, tad tomehr negribu leegt, ka rakstijahs nepareisi darijis, jo zaur usteifschanu eeguhfi dseedataji ar lora wadoni jo leelaku gribu pee fahkta darba un tā tad fahf dseedafchana jo milsu fokeem uf preekschu eet; tikai toti noschelojami ir, ka lora dibinaschana ir toti grubta un ja tahds dibinajees, tad wehl naw japeemirfi, ka daschs jo ahtri fawas gaitas nobeids. No kam tas nah? Kas waretu eemeflis pee tam buht? Manas domas ir, ka weenprahribas truhfi. Jo kur dauds galwu, tur ari dauds prahtu. Waj newaretu gan fchahda isglichtofchanas darba wisi weenadas domas eeguhfi? — Schahdas nepatifikanas noteel wiswairaf pee jaukteem koreem. Tur par peemehru tahds jauneklis zitu klahrbuhfchana, ne-eewehrodams balki fawā azi, teiz: Ta un ta jaunelle nemahf dseedaht, jeb tai un tai ir tahda un tahda waina. Apwai-notā pehz kahda laika dabuhf fcho sinah un isstahjabs no jautra pulzina, bet sinams tai libds ari winas diwas jeb trihs draudsenes, zaur ko ari pulzinsch masinajabs un warbuht ari fawas gaitas pawifam nobeids. — Mihlee jaunekli, mihlahs jaunekles, efeet weenprahrtigi, pajektigi un kalpojeet isglichtibat ar preeku; jo pajeechana ir ari uswarefchana.

Ari muhsu pagastā wihru koris sem skolotaja Duhre lga wadifchanas wairaf kā preeksch gada laika atpaka fastahdijahs. Ar preeku waru sinot, ka minetas koris naw publikus taupijis un Bezumuischas Deewa namā draudfi arweenu ar jaukahm dseefmahm eelibgfmojis, tabs patifikchanu un usteifschanu mantodams. — Ari Bezumuischas Keelufch mahjās, schini wasarā isrihlotos satumu fwehtōs, jautrinaja tas publiku ar jaukahm dseefminahm. Pateiziba nahkabs Duhre lgam libds ar dseedatajem. — Paleejeet arweenu tais domas, kā libds schim un skandinat Latwu dseefminas ar jautru prahtu. — Labu weifsmu pee fchi darba weh-leja, wehle un wehlehs, kamehr spehs, juhfu pasistamais Boju Behteris.

Dshuhfites puse. No tureenahs mums peenahzis fchahds raksts (rakstis 1. Dezembri). Studens jauks, aitas wehl libds schim eet laukā, few pusdeenu famelledamas. Seemas pļauja bija pļahna, wasaras labiba, lini puslibds labi, kartupeli bija koti labi augufchi, bet wehla leetus deht fahka truhdeht. Kad nonehma, tas ir kad no lauka lasija, tad puse bija fatrubdejuse. Kad uf seemas glabaschanu weda, tad atkal bija japahrhafa un trescha dala bija eepumuse. Daschi wehlati paraudfidami, kā kartupeli bedrēs turejufchees, atrada, ka pawifam esot fatrubdeufchi.

Wehl waru pawehstiht par kalla flimibu, kura pee mums nikni pļofahs, no masa behrna fahlot libds 18 gadus wejam jauneklam. Schi flimiba aisgrabj un toti moza; kaku til zeeti fanem, ka newar neds runah, neds ehfi, neds dsert, desmit deenas aiswellahs, reti mirfi. Ahrstehm peeteel deesgan darba.

Pagasta amata wihri iswehleti. Pagasta wezakais tila eewehlets tas pats jaw uf treschu lahgu, jo ir atfihis par koti derigu, fapratigu un kreetnu wihru schini amatā. Lai Deews winam palihds uf preekschu fawu grubtu amatu kopt. J. Selga.

Deweles Igaunu seeweefchu komiteja, Tro-

namantneeka wahrda deenā isrihlotama basaru Alekxandera-flosai par labu, nosuhtijuse Tronamantneekam fchahdu telegramu.

„Sirfnigalabs mihlestibas un godbihjibas juhtahm pilditi, Neweles pilsehtas Igauni stahw schodeen Juhfu Keisarifkas Augstibas bilbes preekschā un ar karstahm fwehtibas wehleschannahm swin Keisara dehla, muhsu augstā Tronamantneeka wahrda deenu. Lai wisumihlais Deews nem Juhf, Keisarifka Augstiba, tagad un turpmal fawā scheligā patwehrumā, muhsu wisumihlakam Waldineklam, Keisara Majestetei un muhsu godajamai Semesmahtei, Keisarenes Majestetei, par preeku un muhsu Kreewu tehwijai par labklahfchanos; lai Keisaru Majestetes, Juhfu Keisarifkas Augstibas augstee un dahreegez Wezaki, ilgus, ilgus gadus redsetu Kreewijas Zeribu laimē un spehla seedam un plautstam, lai wisi Kreewijas pawalstneeki weenumehr buhtu pilditi ar ihstenu mihlestibu un muhschign ustizibu, kahdu preeksch Jums, Keisarifka Augstiba, wisa Igaunu tanta fajuht.

Deweles Igaunu wahrda:

Pilsehtas waldes lojeklis Tomf Jakobson.

Dr. Heinrichf Rosenthal.

Redaktors Harri Jannfen.

Jauna Igaunu awise. A. Grenzstein lgs isfino, ka winsch 7. Dezembri dabujis atkaju isdot jaunu awisi „Dlewif.“

Jauna Wahju awise „Heimath“. Schi awise kalpo Baltijas weetigo semes eedfihwotaju, Igaunu un Latweefchu labumeem. Scho eewehrodami ar preeku paklufam jaunahs awises redakcijas wehlejunu, nodrukadami winas profpektu: „Apalschā paraktijufsehs redakcija dara zaur fcho it padewigi publikai sinamu, ka wina pehz no eefschleetu ministra eeguhthas atlaufchanas ar 1. Janwari 1882. gadā isdos jaunu deenas awisi, Newele, Wahju walodā, ar nosaukumu „Die Heimath“ (t. i. dšimtene). Schis jaunais laik-rakstis luhlos weenis prahtis eet ar muhsu prowintfchu tautu ihpafcho attihstibu un jaunlaiku likumumu pahrelabofchanu. Muhsu lapai buhs tas uf dewums, kalpot wifcham pateefgajahm kulturahs intrefehm, kuras top aistahwetahs tiklab no Latweefchu, kā Igaunu isglichtotahs datas, un pabalstiht wifas idealigahs puses muhsu dšimtenē, kuras grib panahkt wispahrigu dabifku harmoniju. Wehs turamees pee domahm, ka fchi dabifklā harmonija jeb fastana tagad teel trauzeta zaur pastahwofcho eenaidibu starp tautahm, kam jaw ir pilna paschapsina, to dalu no muhsu lihdsiemihntneekem, kas atrodahs schihm tautahm, un ka fchi fastana til tad war eeeweestees muhsu dšihwē, kad muhsu tautahm atkaut wisplafchalo brihwibu preeksch fawu ihpafchibu isglichtibas un kad wifcham semes kahretahm pajneeds weenadu peepalihdsibu pee winu ihpafchas gara dšihwes kopschanas un tikumigahs labklahfchanahs.

Tapehz schini sinā mehs zentifimees pehz wispahrigahs peepalihdsibas pee tautu isglichtibas un greefifim wifus spehkus, zil waredami, uf muhsu dšimtenes karaktera attihstibu.

Tapehz ar leelu leelo usmanibu mehs eewehrosim fawu prowintfchu sakaribu ar leelahs walsts dšihwi. Walsts ideja jaw pate pagehr, ka winas lojekleem jajuhtahs faifiteem zaur weenotahm intrefehm un sirfnigahm simpatijahm. Ari muhsu leelaja tehwiā wifcham kahretahm jastahw tahdā sakarā weenai ar otru. Latweefchi un Igauni pateizahs par fawahm pilsonu teefbahm Kreewijai. Tapehz ir itin dabigi, ka wini zenschahs eeguhf sirfnigu fatifsmi ar Kreewiju. Schi fatifime lai buhtu glufchi fwabada no

ne-apdomigas kritikas un fen eeraschās nizina-
fchanas! Mehs wehletumees, lai wiš nahktu pee
fchihš apšinas.

Tas, kas mums teešam ihpats un dahge,
to mehs zeram eepelnitees un few usglabah
tiklab zaur fawu pašču kulturās darbu, kā ari
zaur tahdu fatišmi.

Atšahrsdami daschabus domu stahwoklus, kuri
atrodahs muhsu semē, mehs it labi paredsam,
ka muhsu programa netiks wisur ar labpatif-
fchanu usnēmta. Pretestibas, kas muhs fagaiba,
mehs zeram pahrspeht zaur ne-apnišfchanu fawā
darba laukā, zaur duhschibu, kas zelahs no lee-
tas tairnibas pahrlēezinafchanahs, zaur lihdselkeem,
kurus fchi leeta pate mums preefšā raktā un
zaur meerigi, tikai no leetas intrefes waditās
walodās.

Uf fchahs programās pamata, „Heimath“
fawās eewadu rakstōs, deenas sinojumōs un žitōs
rakstōs isklaidros muhsu semēs ihpafchās waja-
dšibas, zels preefšā faweem lasitajeem jo klajā
walodā politikas un fainneezibas jautajeemš,
jo projam wina stahbihš preefšā leelahš laika
parahdišchanahs muhsu walšis fadšhwē. Jete-
tonā nešihš kodoligus stahstus, zaur kritiku eepa-
fihstīnabš lasitajus ar muhsu semēs literatīfkeem
rašchojumeem un wispahrigi wina zentīfēs nekā
pahrselatīht, kas mums no fwara. Uf „Heimath“
war aboneereht, no 1. Dezembra fch. g. fabkt,
Kewelē, muhsu lapas ešpedīzījā (Pferdestraße,
Lokal der ehemaligen Musikalienhandlung von
K. Leopas) un wīšu fludinajumu kantorōs, kā
ari grahamtu firgotawās. Maska Kewelē bef
peešahstīfchanahs 6 rbl. par gadu, 3 rbl. par
pusgadu, 1. rbl. 50 kap. par ¼ gadu un
75 kap. par mehneš. Ar peešahstīfchanu „Hei-
math“ malkahs 7½ rbl. par gadu, 4 rbl. par
pusgadu, 2 rbl. par ¼ gadu un 1 rbl. par
mehneš. Sludinajumi malka 5 kap. par mōso
rindinu un wīnāš telpu. Muhsu zeenījamōs
lolegus dšimtenē un ahrpus wīnāš mehs zaur
fcho mihli lihdsam, fawas lapas ar muhsjo
išmīht.

Atbildošchais redaktors un īdewejs
Harry Jannsen.

Peterburga. Geografīška beedriba fchogab
īšrihšos ešpedīzīju (suhtnēezību) uf Venas upes
grihwu Sibiriājā. Šcho ešpedīzīju, kurai 15.
Dezembri bija usfahkt fawu žetu, teel wadita
no suhrmanu kara wīrsneeka N. D. Jürgens;
bef tam pee wina peedalīfēs matemātīkis Eigners,
Dr. med. Aleksanders Bunge un 11 apafsch-
karewīji, to starpā 2 matroschi. No Peterburgas
ešpedīzīja ees pa Maslawu uf Mišhni Nowgorodu,
kur eegahdahs ehdamahs leetas, drehbes un 5
lamanaš. No Mišhni-Nowgorodas wīni brauks
pa Jelaterinburgu un Tomsku un Irkutsku un
pawafari tad tablak uf Venas grihwu, Seemeču
Ledus jūbru. Tur wīni usbuhwešhot ehlas un
fawus pehtījumuš īdarīshot no 1. Augustā
1882 lihds 1. Augustam 1883. gada.

Celškleetu ministerījas eerehdneem, kā „Pet.
Herolds“ dširdejis, no 1. Janwara 1882 pa-
augštīnāshot algas; tabehl ka reiši tatfchu nah-
kufchi pee pahrlēezinafchanahs, ka lihdschīnīgās
algas nestahwot nekahdā peemehra ar ehdamu
leetu augštahm zenahm.

Plešhīgu šwehru īmīhziņafchanahs dehlt jaw
gadus atpakal grībeja īsleetaht saldatuš, kuri
buhu īsuhdami pa teem apgabaleem, kureem
wiswairal jāzeesčh no šwehru usbrukumeem.
„Poradōs“ nu sino, ka fcho seemu ar to grī-
bot usfahkt; ari zerot, ka saldāteem pašcheem
buhshot tas labums, ka wīni eeradišhot panest

daschus grūhtumuš un zela strapajes un peenem-
fchotees spēhlā un īšweizībā.

Šf Maslawas mums sino, ka Fr. Brihwsem-
neeka nesen nodrukatais Latweefchu tautas mantu
krahjums (1707 fakami wahrdi, 1682 mihl-
las un 717 pubščamee jēd burwibas wahrdi)
wehl dabujams ari pee pašča krahjuma apštrah-
dataja. Wina adrese fkan; В. МОСКВУ.
Въ 1^о Московскую гимназію; учителю Се-
дору Яковлевичу Трейланду. Kas grīb
krahjumu dabuht, tas lai peešuhhta Brihwsem-
neeka īgam 3 rublūs un 30 kap. Pee Lat-
weefchu raksteem veelihks krahjumā kreewu tul-
kojums klahht. Tabehl fchi grahamata derehs
neween sinatneekēem un Latweefchu tautas mih-
lotajeem, bet ari teem Latweefcheem, kas grībetu
mahžitees kreewu walodn. Šchi sīna ihpafchi
derehs teem, kas aišgabjušchi uf dšihwi kreewu
gubernā un lam tur loti wajadšiga kreewu
waloda.

Maska. Rahdu leelu nauđu war fapel-
nitees flawenas teatra spēhletajas un teatra dšee-
datajas, to peerahda fchahds sinojums ī Maš-
lawas. Par Sahras Bernhardt eenehmumeem
Malkawā „Malkawas Bahžu awīses“ pašneedš
fchahdas sīnās: Wina, proti Sahra Bernhardt,
 spēhleja lihdsā 1.1 īsrabdišchanahs, kur katru reišu
nams bija īpahredots (tas ir, kur wīšas teatra
bīketes bija pahredotas), laika īsrabdišchana 4478
rbl. kopā 49,268 rbl. No fchahs summas
tearis dabuja 45 procentes jeb 22,166 rbl.
10 kap., Sahra Bernhardt 30 procentes jeb
14,777 rbl. 40 kap. un īdaritajš (īmprefario)
25 procentes jeb 12,314 rbl. 50 kap. preefšch
teem ziteem teatra ložekleem. Benefīzes īsrab-
dišchana vīrmdēena bija 6000 rbl. (zaur pa-
augštīnatahm zenahm), no lam uf Sahras da-
las ween buhu nahkufchi 2865 rbl. 40 kap.
(zaur pahmalkafchānahm), tā ka wina buhtu
eenehmufe 17,642 rbl. 80 kap.; bet otra deenā
trauzetahs benefīzes nauđas īmalkaja atpakal,
tā ka Sahra Bernhardt Malkawā fapelntījufe
lahdus 15,000 rbl.

Ahrjemes sīnās.

Wahzija. Par tagadeto politikās stahwokli
Wahzija lahda ahrjemes awīse faka, ka Wah-
zijas waldebās fatīfšchanahs ar pahwesta wal-
dību paleektot arweenu draudšigaka. Doma, ka
jaunee basnīzas likumi, kas pee pahwesta wal-
debās, pee ultramontaneem, atrada seelu prete-
stību un Wahzija fazehla tā faukto kulturās
karu, — ka fchee likumi tikfhot pahraudstīti.
Starp ultramontaneem ir tahs domas, ka Bīf-
marks tikai laufshot weenu datu no jauneem
basnīzas likumeem pahraudstīht, un ne-atkufshot
pahrgrosīht to jaunū basnīzas likumu datu, kas
šīhmejāhs uf Wahzijas wīrswaldību pee mah-
žitaju apstīprīnāfchanahs wīnu weetās, jeb ar
ziteem wahrdēem runajot, ka bef walšis waldebās
atkaufchānās un sīnās neweens katolu mahžitajš
newar tikt apstīprīnātš jawā weetā. Kas pee
jaunu basnīzas likumu pahraudstības tiks pah-
grosītš, tas šchim brihščam wehl naw sīnams,
wīsumasalāis awīses par to naw rakstījufchās.

Karalantschu profesors Dr. Ad. Bezzenberger,
kas daudš darbojahs ar Latweefchu walodās
pehtīfchanu, grībot nahlofchu wafaru atbraukt
uf Latwīju un fche lahduš mehneschus uf lau-
leem ušturetees, lai warotu jo tuwal eepafīhtees
ar fcho tautu, wīnās eerāfchahm un walodu.

Parīse. Rahdā Parīses flīmmīzā nomira
fchīnīs deenās wīhš, kura wahrdš preefšch
lahdeem 18 gadeem bija wīseem awīschu lasī-
tajeem sīnamš un daudšahrt pahrrunātš. Šchīs

wīhš, kas tīl ko preefšchwōja 54 dšihwes
gadu, ir Marians Langeewīsch, tā fauktats
kehntīsch un Krakawas un Sandomiras kara-
wadonīs Polu dumpja laikā.

Wīnšch bija dšīmīs 5. Augustā 1827. gadā
Bosenes pawalstē. Kad Polu dumpīs īšzehlahš,
tad wīnšch bija kara-sinatnību skolotajš tanī
skolā, kuru Meeroslawskīs eefahlumā Parīse
bija dibinājīs un no tureenās wehlah pahrzeh-
līs uf Genuas pilsehtu. Sawu wajadšigo
mahžību Langeewīsch bija kā studentē eeguwees
Breslawas un Prahgas augštīskolās un fawas
kara-sīnāfchanas panahzīs kā fawwalneeks Pruh-
fchu gwardu leelgabalneeku regimentē un kā
lihdskarotajš Garibaldi'a kara pulkōs. Kad Polu
dumpīs 1863. gadā īšzehlahš, tad Meeroslaw-
ska skola tika spēhgta un Langeewīsch palīka
bef darba, jo wīnšch, kā jaw mīnētš, pee fchihš
skolas strahdaja kā kara-sinatnības skolotajš.
Wīnšch, proti Langeewīsch, nu dewahs uf Bo-
liju un eestahjāhs dumpineeku kara-pulkōs.
Sawu kara-sinatnību dehl wīnšch tika eezeltš
par kara-wadonī lahdeem 3000 karēwījeem un
fchīni wadona weetā buhdams wīnšch dabuja
to nosaukumu „Kraławas un Sandomiras kara-
wadonīs.“

Warschawā bija fastahjufchš spēpena dum-
pineeku waldebā, kas dumpja pawedēeunš tureja
fawā rokā un fastahweja īj tā nosauktahs far-
lanas partījas ložekleem. Šchi Warschawas
dumpineeku waldebā bija weelchīhrufe Meero-
slawskīm wīrswaldību jeb diktaturu par wīseem
dumpineeku kara-pulkeem Wīnšch fawa amata
darīfchanās eefahla ar lepnu šwehtlu un dšīhru
šwehtīfchanu un 12 deenās wīnu kreewu kara-
pulkī pahrsēidsa, tā ka wīnšch ar saka paštalahm
aīslaidahs lapās, lihdsā pawendams kara-kafī,
ar kuras nauđu wīnšch tablumā wareja lepni un
bef behdahm dšīhwot.

Šchi kuhščhāna tā nosaukto farkano dum-
pineeku partija tika stipri fatrīgnata un otra
dumpineeku partija, tā fauktee baltee, dabuja
wīrēroku. Ap fcho laiku kahds palāidnīgš grafš
wahrdā Grabowstīs, daufījahs pa Warschawu
aplahrt un šchim bija laimejus kahdu no dum-
pineeku waldebās īsrakstītu paši dabuht.

Ar fcho paši uf Krakawu aīšjelot un few tur
īslīktees par dumpineeku waldebās suhtito.

Tureenūs dumpineeki ari wina wahrdēem pa-
klaušija.

Zaur fcho Grabowstī Langeewīscham īde-
wahs, few īsludinahht par Polu diktatoru. Šchi
sīna pa telegrafu wehja ahrumā īspahhtījahs
pa wīšu Cīropu.

Nu wīš žilweki runaja no jaunā Polu dil-
tatora Langeewīschā un wīnšch pa to starpu je-
loja par Poliju aplahrt, wīfadus leelīflūs īf-
sludinajumus laudīs īslāidams; bet tīl lihds
leelākš kreewu kara pulkš parahdījahs, tad
wīnšch tāpat kā Meeroslawskīs laidahs lapās.

Langeewīschs bija fchīni augštā weetā tikai
14 deenas, ar to bija wīš beigtš. Aīšbehg-
dams wīnšch atstahja fawus kara pulkūs un
dewahs uf Krakawu. Šchē wīnšch no Austrī-
jas waldebās tika kahdu laiku īeeti turetš, tad
palāistš walām, no tureenās wīnšch dewahs uf
Schweizi. Drihs wīnšch tika no wīšas pašau-
les aīsmīrštš un ar laiku arweenu wairak no-
grīma, lihds beidsot nabags un nelāimīgš Pa-
rīses flīmmīzā fawu garu īslāida. Tas īšsumā
ir Langeewīschā dšihwes gabjums.

Irlande. Awīschu telegrafu sīnās bija la-
fams, ka kara-eerotšchi Dublinas pilsehtā
tikufchi atrastī. Par fcho kara-eerotšchu atra-
dumu warām pašneegt fchahdas sīnās: Uf dīwi

brahleem, wahrda Wilian, polizija jaw ilgaku laiku tureja domas, la wint peederot pee la nosauktahs Geneeschu faswehrestibas, las, la lasitajeem sinams, peeder pee Irlandes nemeerneekem un gan atklasti gan slepeni strahda pret Anglu waldbibu. Scho brablu nama polizija atrada daschadus kara-erotschus, la 8 rofu-granatas, lahdu datu dinamita, 26 slintas, 6 rewolwerus ar peederigo schaujamo pulveri, la ari daschadus Geneeschu rakstus, las pretwaldbigu nodomu ap-leezinaja un las us dascheem zilwekeem Irlandē un Anglija greech ne-ustizibas domas. Ubi brabli ita tublit fanemti zeeti, turklaht ari tika fanemts zeeti wehl kabds tehwinch, leels no auguma un pehz isskatas kara-wihreem peederigs. No wina domā, la winsch esot Geneeschu faswehrestibas darbigs lozektis. Londones awisehm teel is Dublinas sinots, la tahda leela krahjuma atraschana no kara-erotscheem un schaujama pulwera rahdabs peerahdot, la atkal tahda slepena Geneeschu faswehrestiba fastahjusehs. Anglu waldbiba zaur scho atgadijumu palikuse nemeeriga un tapehz gaidams, la Anglu waldbiba spers lahds aissfargaschanahs un dro-schibas fokus. Is mineteem atrastem Geneeschu raksteem redsams, la daschi wihri pee minetahs fabeedribas leelahs peederot un ta tab paredsams, la daschi tiks zeeti fanemti.

Turzija. Ka jaw wiseem sinams, tad Turzijas parahdu, la tschum ween. Turzijas parahdu deweseem deesgan leelas ruhpes, lai waretu tilt pee sawas naudas. Schee parahdu dewejj sawus weetneekus fubrija pee Turzijas waldbibas, lai ar to isslhtu par parahdu maffaschanu. Tagad nolihgšana notikuse un Turzijas waldbiba zere, la zaur to winas kredite zelsees. Schi zeriba naw wisai bes pamata, tapehz la wina pehz espehshanas raubsijuse ispidibit Berlines nolihguma nofazijumus un ta tab laba satilshana ar zitahm walstim stahjusehs. Bet lai nu buhtu la buhdams, tomehr jafala, la Turzija atrodabs naudas leeta slakta buhschana. Dauds apgabals semkopiba eet pawisam boja.

Japane. Ka Kreewu awise „Poradol“ sino, tad Japaneeschu awises stahstot par usbrukumu, las nesen notizis Alkitas pilsehta pret Japaneeschu Keisaru. Rahds Japaneetis esot us Keisaru schahwis ar rewolweru, bet par laimi ne-efot to trahpijis. Nofeedsneeks esot tublit zeeti fanemts.

Atklohta wehstule Latweeschu literariskas beedribas preekschneekam, A. Wielensteina kungam.

Zeenijams kungs! Latweeschu un Wahzu laikraksti sino, Latw. literatiskas beedribas sapulze, 9. Dezembri sch. g., kurā es nemas nebiju klast, es esot **isslehgts** is schihs beedribas. Apstakti, sem kureem schi isslehgšana notikuse, mani peespeesch, Zuhš klaji wajzajt, waj tas ir teefa, un ja tas ir teefa, la Zuhš attaisnojeet Sawu istureschanos schini leeta?

Lai Latweeschu tautai buhtu saprotams, la-deht es few peesawimu teesibu, schini weeta Zums preekscha zelt nupat peenestos jautajeenus, es atfauzos us to, la beedribas sapulzes 8. Dezembri sch. g., kurās es no-eesahkuma lihds galam biju klast, ne no weenas pu-jes netika preekscha zelts, mani schahda jeb tahda eemepla deht isslehgts is beedribas. Preeksch deenas darbu flehgshanas Zuhš usajinajat sapulzejuschos, peedalitees pee rihdeenas sapulzes darbeem, un sinojat pee tam nahloschas deenas deenas-lahrtibu. Schini deenas-lahrtiba atkal ne-atradabs preekschliluma par manu isslehg-

shanu. Wakara pehz karstahm debatehm karotaji noslehdta pilnigu meeru un Zuhš, zeenijams kungs, lahda galda runa peeminejat, la schihs deenas wehtras gais laimigi pahrgahjis un nu atspihdot faules sposhums. Scho runu Zuhš beidfat ar weselibas usfaukschamu Latweeschu literatiskas beedribas lozelleemno Latwjudsimuma. Man bij tas gods, la Zuhš pehz schihs runas pee manis peenahzat un ar manim glahses fastandinajat. Beidsot es schihs no Zums un dauds ziteem saweem schihs deenas pretineekem leelakaja fatiziba, ja ne draudsiha, peeminedams, la man amata darischanas nelahda wihse ne-atwehl, nemt dalibu rihdeenas sapulze. Un nu awises us reisi sino, **la es 9. Dezembra sapulze esot is beedribas isslehgts!** Es wajzaju: Ka Zuhš warejat peelaist tahda preekschliluma apspreechanu, bes la Zuhš man buhtu sinojuschi, la tahds preekschlilums nahls preekscha, un mani usajinajusch, schahda jeb tahda grehta deht pret beedribu aissbidinatees? Kur tas ir dsirdets, la ap-fuhdsseto noteefa, bes la winam buhtu sino, la pret winu zelta fuhdsiba, un buhtu dota espehja attaisnotees?! Waj ir atwehlets, ta isturetes tahs beedribas preekschneekam, kuras lozekli pret statutu nofazijumeem sauzahs par **Latweeschu draugeem?**

Ja Zuhš, Wielensteina kungs, lahdu swaru leekat us tam, la us Zuhšu un Latweeschu literatiskas beedribas darboshanos flatahs Latweeschu tauta, un ja Zuhš negribeet **Latweeschu drauga** wahrda saudeht us wiseem laikeem, tad Zuhš man doseet klaju atbildi schini pascha weeta par Zuhšu, man nesaprotamu istureschanos.

Wisus Latweeschu laikrakstus es mihli kuhdsu, scho wehstuli tilt nodrukabt.

Abwolats R. Kalninsch.

„Kreewu Nuna“ par Baltijas leetahm.

Latweeschi jaw labi sin, la Kreewu tauta, Kreewu awises tura us mums koti labu prahtu. Gan „Latweeschu Awises“ un nelaika „Tautas Beedris“ mehginaja pehrna gada beigās eestah-siibt saweem tizigeem lasitajeem, la Kreewi tilai tihlojot isnihjinaht Latweeschu tautibu, la tee tihlo nolaupiht Latweescheem dahrgakahs mantas. Bet las tad „Latweeschu Awisehm“ un minu beedreem dauds tiz, muhsu deenas is katris Latweetis labi sin, la tahs to raksta, so grib Baltijas muishneeki un basnizkungi, la tahs kalpo ne Latweeschu, bet zitu prahtam.

Kreewu mehnescha raksts „Kreewu Nuna“ (Русская Пчела) nodrukajis sawa Augusta grahamata ari garaku rakstu par muhsu Baltijas leetahm, las gaischi un pamatigi aisuem muhsu dsimtenes semi un laudis, pagatni un tagadni, lahrtibas un nelahrtibas, wajadibas un zeribas. Newaredami ihfa awishu raksta wisu mineto Kreewu rakstu zelt preekscha Latweeschu waloda, gribam schoreis tilai dot raksta gala wahrdus, las ihpashu eewehrojami.

„Mehs jaw fenal peeminejam, — ta flank „Kreewu Nunas“ wahrdi, — la katru reisi, tad Kreewu awises issala domas, la Baltija peenahktos wisahm tautibahm lihdsigas teesibas, Baltijas Wahzeeschi kleeds pilna kalla, la Kreewu awises zelot naidu siarp Baltijas tautahm, la semakahs kauschu schiras rihdot pret augstahm, la padewigeem Wahzeescheem zelot kaunu slawu, it la tee no Kreewijas negribot neta sinabt. Baltijas Wahzeeschi karo pret Kreewu awisehm

neween atklasti, wiseem dsirdot, teescham azibet ari slepen, ais muguras.“

Tahdu karo paredsedami, mehš jaw eepreeksch teiksim, la mehš nebuh neturam naiba prahtu us muhsu Wahzu lihdsipilsonem Baltija; tee naw nebuh wainigi, la tee Wahzeeschi. Mehstik karojam pret to netaisnu tungu waru, so tee lihds schim rahda pret Latweescheem un Zgaunem. Mehš nebuh ne-apwainojam Baltijas Wahzeeschus, it la tee gribetu greeft Kreewu semei muguru, kaut gan teem netruhsit tabdu rakstneeku, lahds barons Bofs un ziti. Ne-apwainosim tos, it la tee negribetu no Kreewijas neta sinabt, jo Wahzeeschi ir gudri laudis, las mahl labi nosweht un pahrdomah wifas leetas; tee labi noprot, la no turenes nekrej projam, kur klahjabs labi. Bateestibai godu neleegdami, labprahst atsihsim, la dauds no wineem kalpojusch godam un kreetni augstas walstis amatos. Nepretosimees aridsan minu isleelitai padewiba pret waldbibu; scho padewibu tee mums weenu-mehr bahsch apaksh deguna, it la padewiba waldbiba buhtu lahds weenigi Wahzu brihnume, — bet mehš domajam, la sawai waldbiba padewigeem peklahjabs buht neween Wahzeetim, bet is katram zitam pilsonim, pee lahds tautibas tas nepeederetu. Kam schihs padewibas trubst, preeksch teem stahw gatawi fajereti sinami kriminal-lilumi. Par to, la Kreewija arween maffajuse Wahzeescheem par winu padewibu ar dewigu rofu, mehš nemas negribam runaht. Peeteiksim wehl klast, la mehš nebuh ne-aissahwam tahs domas, it la wajadsetu wisus Walteeschus pahwehst par dsimteem Kreewem un wifas leetas Baltija eegrosiht akurat ta, la ihstas Kreewu gubernas; mums schkeet, la tahds darb nebuh prahtigs, til leela walstis, lahda Kreewija. Mehstik aissahwam tahdas domas, la neweena tauta, las peeweenota pee Kreewijas, teesibu sino nedrihsit buht padota lahda ziti tautibai, la mehš to redsam Baltija. Mehstik atsihsim, la katrai tautai Kreewija ir pilna teesiba ustureht sawu walodu un la wispahrigai walstawalodai ir teesiba par wisahm weenlihdsigi buht pahrakai, tapat la to redsam wifas Giro-pas walstis; tadeht mums jaleezina, la tahdas teepshanas walodas labad, lahds fazel Baltijas Wahzeeschi, Kreewu azis beskaunigas, ap-lamas un dumpigas.

Pehz muhsu prahta wajadsetu Wahzu walodai atnemt to teesibu, buht por waladneei slolas, basnizas un teesas, las zeltas preeksch Latweescheem un Zgaunem. Lai gan Wahzeeschu masums Baltijas gubernas, tee tomehr netaisni walda par Latweeschu un Zgaunu dauds leelako pulku, tadeht la Wahzeescheem peeder seme, wezabs teesas un pahrwaldiba (administracija). Mehš gribam, lai augsta waldbiba passeigtos west flaidriba seme leetu, lai tauta nezeestu wiseem saprotamas seme ihpashuma teesibas, mahju pirlshanas kontraktus noslehdot, par so mehš zita weeta runajusch jaw plashaki. Mehš gribam, lai Baltijas semneekem botu ihstenu paschwaldbibu, la muishneekem nebuh nelahda espehja grosiht semneekus pehz sawa prahta, neds zaut muishas poliziju, neds zaur halenrichteru poliziju (Zgaunija). Mehš gribam, lai wispahrigas seme leetas un labumus pahspreeciu ne muishneeku landtagos, bet semstibas, kur sehsh wihri is wisahm kauschu lahrtahm. Mehš gribam pehdigi, la Baltija atzeltu wezos magistratus, gildijas un zitas widus laiku eestahdes un la wezo teesu weeta eewestu jaunus, taisnas un sehsh-fidigas teesas, las buhtu lihdsigas preeksch wifseem. Ar wahrdu falot, mehš gribam preeksch

Baltijas to paschu, ko mehs gribejam un grimam preefch wijas muhsu karsti miblotahs Kree-wijas. Ja tas nepatihl muhsu Baltijas Wah-teecheem — nu, tad ta wina waina, bet ne muhsu.

Ta raksta „Kreewu Nuna.“ Mums gan ilgi buhs wehl jagaida, cekam mehs kahdu reisi fagaidisim tahdu gaischu, taisnu un zenigu walodu ari no kahdas Wahzu spalwas. Br.

Tas nahl no augfcheenes.

Frantzija bija nabaga puisens, wina katriš fauza par maso Peteri. Winam nebija ne tehwa, ne mahtes un bija sawa maiste durwju preefchā jadeedele. Puisens mahzeja smuki dseedaht un ta winsch reti ween no kahdam durwim tulfchā aifgahja. Bet winam bija eeradums, ja tad waj zil flitti gahja, arweenu mehdsa faziht: Tas nahl no augfcheenes! Proti, wina tehwe uf nahwes gultu bija fazijis: Peterit mihlais, tu nu paleezi weens patš pasaulē, kur tew dauds reis gadisees las nepatihlams; bet doma arween: tas nahl no augfcheenes, tad tew nahlfcees weegli wifu ponest. To masais Peteris bija eewehrojis, un lai winam tas neper-mirktos, tad winsch to arween til dikti domaja, fa wareja fadsirdeht: tas nahl no augfcheenes. Kad winsch pee kahda loga peeklaudsinaja un eekschā fauza: kas tur ir? tad winsch atbildeja: Masam Peteram kahdu dahwanu. Daschu reis winsch ahra ar tahdu perschu dseedaja: „Zel kahdu dahwaninu Peteram! Bes jepures ar bah-fahm kahjahn, winsch eet uf sawahm debesš mahjahn; nelahdas mantas pasaulē tam naw.“ Kad nu winam pasneedsa kahdu dahwanu, tad ar fcheem wahrdem pateizahs: Baldees! tas nahl no augfcheenes.

Reelaks palzis, masais Peteris fahla pabr-domah, to tee wahrdi ihsti apshmejot: „tas nahl no augfcheenes.“ Un sapratigs buhdams, winsch drihs noprata, til teefcham, fa Deewe pasauli waldot, tad wart gan pee wisa, las gadahs, faziht: „tas nahl no augfcheenes.“ Bet to tizot winam ari naw wiblees. Sche kahdi peedshwojumi. Kahdu reis tam zaur pilš-fchtu ejot leela wehtra fahzehlabs un dakstinsch no jumba kridams, winam uskrita uf pleza, fa fa to semē pasita. Wina pirmāis wahrds bija: Tas nahl no augfcheenes.

Dauidis wina isfmehja, fazidami, dakstinsch, sinams jaw no augfcheenes semē krichtot, ne no semēs uf augfchu; jo tee nekaprata, ko winsch domaja. Un redsi, weenu minuti wehlaki fa pati wehtra, tani pat celā weselu jumtu no-gahja, zaur ko trihs zilwesi uf eelu galu dabuja. Ja nu masais Peteris buhtu uf preefchū gahjis, tad winsch tani azumikli, kad jumis nogahsahs, buhtu ar tajā weeta tizis nosists. Tad nu tahs teefcham nahza no augfcheenes, fa dakstinsch winam uskrita, tomehr ne tilai no jumta, bet no debestim semē. Weentreis atkal tam grahamata bija janef bagatam lungam otrā pilšfehā, un bija pefazits kschalli steigtees. Zekā par uhdens grahwi bij jalez, buhtu gandraihš nositizis. Grahmata palika dublids un newareja wāies atraff. Peteris til ko uf lah-jahm tizis, fazija: Tas nahl no augfcheenes. Winsch greesahs atpakal un stahstija lungam sawu nelaimi. Bagatais lungs besgaligi dus-miags palzis to ar pahtagu pa durwim ihsina. Uf eelu tizis Peteris atkal fazija: Tas nahl no augfcheenes. Otrā deenā tas patš lungs Peteri pee sewis lika aizinaht, un saka: waj dsirdi, schē tew diwi dukati par to, fa tu grahwi eektrifi; ja grahamata ihsti sawā weeta buhtu no-

nesta, tad es buhtu nelaimigs zilwesi, jo tahs leetas ahtri pahrgrosifschahs. — To dsirdot, Peteris atkal issauzahs: Tas nahl no augfcheenes. Dauds tahdu stahstinu par maso Peteri waretu peemineht. Kad winsch jaw par leelu Peteri bija palzis, lai gan wina arweenu par maso Peteri fauza, bagts Anglis atnahza, tas no wina dsirdejis, lika to pee few nahft un gribeja winam kahdu dahwanu dot.

Peteram istabā cenahlfcham, Anglis pra-fija: Nu, Peter, ko doma, kapehž tew liku schurp aizinahst? Peteris atbildeja: Tas nahl no aug-fcheenes. Anglectim tas koti patika. Drihs apdomajees, winsch uf Peteri fazija: Taj tew paleel taisniba, tewi peenemschu par fulaini un tew labi ees; waj gribi panemtees? Tas nahl no augfcheenes, tā Peteris atbildeja, kapehž tad lai nepanemos! — Bagatais Anglis wina nu nehma lihds. Pehž ilgaka laika bagatais Ang-lis nomira un mirstot Peteram wifu sawu ba-gatibu nowebleja. Bet lai zil bagats palzis, tomehr pee wisa ne-aismirsa faziht: Tas nahl no augfcheenes. Rolle.

De ik katra dahwanu drihst peenemt.

Keisara Jahsepa waldischanas laikā nosaga kahds kurbneekla burscha Wihnes basnija Deewa mahtes bildei dimanta kustu. Kad nu winam schahs swehtas mantas pahrdohana nebija til weegli isdaroma, tad ari tapa drihs fakerts un garidneeki, jeredami, fa sehns tafscht gauscham stingri fodits, pawehleja wina preefch teefas west, bet winsch pastahweja uf to, fa dimantu kustu ne-efot sabsis.

„Mana nabaga mahte,“ winsch fazija, „ir gauscham faslimusi. Es nometos schehlodamees preefch Deewa mahtes biides semē un luhdsu wina man stahstahweht un manai mahtei truh-lumā un mahjibā palihdschē, jo man pascham ari neta nebija. Tē uf reis man par leelu brih-numu, fahla swehta bilde kufitees, panehma dimanta kustu rokā un to man pasneedsa. Es to panehmu un gahju projam.“

Kad jaunelis pee schahdas issazischanas pa-lika, tad teefneschi newareja fapraff, las da-ramē un tā tad spreedums pawillahs ilgaki. Schi leeta nahza lauschu mutē un pehdigi ari patš keisars to dabuja sinahst.

Keisars Jahseps smehjahn par jauneklā wil-tibu un preezajahs par to, ihpaschi tadeht, fa winam katolu garidsneeku darbojchahahs gau-schi nepatihlomas bija. Winsch pahrdomaja, fa waretu blehdigo jaunekli no wina rokahm ispe-siht. Padosis bij drihs atrastis. Winsch ai-zinaja erzbisckapu pee fewim farunatees, un nahza, stary dauds zitahm runahm, ari uf swehtbilschu brihnuma darbeem. Erzbisckaps bija pahrpildits no teem un flaitija dauds tahdu keisaram preefchā.

„Waj tad juhs eseet stipri pahrlazinati,“ keisars prasija, „fa teefcham schahs leetas bes zilwetu palihdsibas, fa flaidrs Deewa darbs, ir notikuschas?“

„To es til stipri tizu,“ erzbisckaps atbildeja, „fa uf to es swehto sakramentu waretu fanemt.“

„Nu, kad tas tā ir,“ fazija keisars peep-fchi, „kadeht tad juhs negribeht tizeht, fa swehtā jumprawa kurbneekla burscham ari dimanta kustu wareja dot?“

Erzbisckaps nahza til leelā nesapraschānā, fa winam wajadseja padotees, ja winsch sawu pir-mako issazito pahrlazinashanos negribeja atsault un keisars wina dabuja til tahlu, fa wajadseja kurbneekla burschu teefneschu rokahm atnemt.

Kad nu tas bija notizis, lika keisars ebr-migo puiku pee sewis fault, lai ari winam sawu atgadijumu issahstisu, ko ari puika darija. Tad keisars winam dahwanu preefch flimas mahtes pasneegdams faziht: „Scho tu drihstsi nemi, bet ja tew uf preefchu kahds no sweh-tajem atkal ko schinkot grib, tad es tew bodu to padomu, nenem.“ D. A.

Behrnu dseefma seemas-swehtkods.

Behriuu gans, lai tew patihl ta teefchanas-flawa, Behrii ko dseed, to tu pestijis mihlibā stawā. Nabadsineem, nahzi fa Pestitajš teem, Debesu-meeru teem dewa! Behrinu gans, Lewi teizam, fa zilwesi Tu dsimis Ari preefch behrneem; jo bes Tew tee katriš ir grimis! Kristibā jaw winus Tu usnehmis, raul! Audseht un aplopt naw rimis! Behrinu gans, Lewi teizam, fa par mums Tu miris, Kruštā til geuhit, — mums pestidams kapā tad biris! Atpestijis, Deewam falihdsinajis; Tad ir wišs grehtu lahstis iris! Behrinu gans, tē schihs seem'-swehtku swehtes knaschi! Istabu gaismo nu gan; bet tahs isdseest til aschi! Tahdi, af Tehws! Mihstami wišs tē mehš! Ari to atstahstam paschil! Behrinu gans, Tew ir muhschiga dschwiba weenam, Dodi to behrneem, ko pestijis pehž pasaulē deenahm! Stahwi mums kaht! Audsini sewim pehž praht! Ka Tew par wifu mehš zeenam! E. D.

Deewa-kalposchana Rig. basnija.

4. Adwentes swehtdeenā.

Ješkaba basnija	Spreiditis plsk.	10 gen.-f. Birgenfohn.
Petera basnija	Spreiditis plsk.	12 majš. Bnd.
Domes basnija	„	10 majš. Lūfen.
Zahnu-basnija:	„	6 m. Welchou.
„	„	10 m. Jentš.
„	„	2 m. Werbatul.
„	„	9 lauw. m. Weyrich.
„	„	2 lauw. m. Walter.
Getrudēs-baj:	„	10 l. pr. Schilling.
Jesus-basnija:	„	10 w. m. Bergmann.
„	„	2 l. m. Galen.
Martinu-basnija:	„	10 w. m. Kälbebrandt.
Trihdween-basnija:	„	10 l. m. Fromm.

Waudas-papihru zena.

Rigā, 16. Dezembri 1881.

B a p i š e i.		
Buismerials gadalā	praktja	matkaja
5 proj. bankkietu 1. islad.	7,85 r.	7,83
5 „ „ 2. „	90% „	90% „
5 proj. instris 5. aisa	„	93
5 „ pnehmiju biteres 1. emis.	224	223 1/2
5 „ „ 2. „	216	215 1/2
5 „ lons. 1871. g. aisa	„	130
Peter. 5 proj. pilsk. oblig.	„	„
Kreemu sem kred. 5% kiblu-šim.	127 1/2	126 1/2
Charlowas sem. 6 proj. kiblu-šim.	97 1/2	97 1/2
Rehwales and. bankas atz.	„	„
Rigas lom. bank. atz.	257	256
Leel. Kreem. dšelsj. atz.	252	251 1/2
Rig.-Din. dšelsj. atz.	150	148
Din.-Wit. dšelsj. atz.	„	„
Warsch.-Teresp. dšelsj. atz.	136 1/2	„
Dreles-Wit. dšelsj. atz.	„	170 1/2
Kib.-Wolog dšelsj. atz.	89 1/2	90 1/2

Tirguš siinas.

Zaur tam, fa ahrsemneeki atturahs no pir-fchanas, eet linu- un linsehflu-zenas atpakaļ. Ahrsemneeki sola par Behrnawas D lineem uf pawafaras pefuhitichānu 38 r. par birkawu. Par Behrnawas HD lineem matkā par birk. 45 r. „ „ D „ „ „ 39 „ „ „ W „ „ „ 33 „ „ trona lineem ir birkahuzena par birk. lihds 34 „ Linsehklas bes peeprahjumeem, bet teel matkats „ labahm brafku sehllahm — 7 1/2 r. p. muz. „ „ trona „ „ 8 1/2 „ „ „

Nahwes - sina.

Madeem, drangeem un pasihstameem ta fehrn wehste, ta Wisangstajam ir patizis muhsu firfuigi mihtoto, ne-aismirstamo, dahrgo mohti

Mariju Teepia, dsim. Trey,

49. dsihwibas gada 12. Dezembri, pulst. 5, 35 min. no rihta pehz ilgas, gruhstas wahrgschanas pee fewis aiffauti.

Dahrgahs aifgahjuschahs paglabafchana bija zetortdeen, 17. Dezembri plst. 1/2 pehz pusd. is jannahs kapu-basnizas.

Riga, Dezembri 1881. **Dsili apbehdinatee behrni.**

Ida Bergmann is Jalg-Heimthales war dabuht suabt winai lahdu patihlamu wehsti zaur **D. Genstere**, friseeru Peterb. Ahr-Riga Dsirnawu-dambja-cela apalscha pa kreisl.

Turnidas pils pagasta lozkeem 15. un 16. Janwari 1882, **Keela Wanaga ebrautschona** sawi samiljas flaitli un wezums ja-ufhod un

pasas ja-isnem. — Kurfch fcho sludinajumu webra neliks un mineta deena nellausihs pawehli is-pilweht, tam netiks nelabda wihse pase peefub-ito, bet gabdats, la nellausneels top peederiga pagasta isfubtits.

Turaidas pils pagasta walde, 10. Dez. 1881. **Pagasta wez.: M. Keepin.** Str.: J. Peterson. 2

Dahrsuefs ar labahm leezibahm war no febrnara mehne-fcha fablot weetu dabuht Weifmanni muhscha pee Behsim.

Masas meitenes, las fchejeenas stolas apmelle, atrod laipnu uf-nemfchannu pa lehtu maffu pee **Lh. Martin-fono**, Ahr-Rigas Janu-cela Nr. 72a.

Behrni, las fchejeenas stolas apmelle, atrod kosti un dsihwolki un teel stolas darbds ufraudsiti Ahr-Riga Kaleju-cela Nr. 104 pee muzen. meist. Kunz.

Meldermeisteru kgeem teel zaur fcho pasinots, la gabdfahrtiga amata-fapulze buhs fwehtdeen, 10. Janwari, pulst. 12 pr. pusd. Jahnii gildes nama un la tad pat tils swineti atraitnu un behz-lahdes dibina-fchana-fwehtti. **Meldern-amata preefschneejiba.**

Weetu melle weens fulainis un namikis. Japeprafa leelaja Sirgu-cela Nr. 17.

Duntes - muifcho. Duntes-muifchas gruntineeki, las wehl naw sawu grunts-naudu aismalfajufchi, teel zaur fcho usajizinati, lai sawu

grunts-naudu wehl fchini pat mehnefi eemalfatu lafes-administratoram, wezajajam **A. Groschte** igam, Gelfch-Riga leelaja Smilfchu-cela Nr. 15. Riga, 1. Dezembri 1881. **Duntes-muifchas administracija.** 1

S. Bergfrieda wefchas un modes - pretfchu magasine Rungu-cela Nr. 19, Gelfch-Riga, ir fwehtdeen, 20. Dezembri **atwehrtu.** Laipni luhdsu, mani sawas wajabfbas apmelleht.

Ruhfu-miltus, Majstawas miltus, lafiju par 32, 35, 42 lap. mahz., wifadas kibnas tehfah fcha gada angumu, la ari preefch attalpahrdewejeem turu uf lehgera wifadus papirosus, zigarus, filkes un fahli.

John Neumann, Schahlu-cela Nr. 4, Wehwercela Nr. 10, Gelfch-Riga.

Mahja ar smehti ir pahrdobama Swaigschnu-cela Nr. 14, wezo Laboratorijas lafarnu tuwuma. 2

Masa mahja ir sem labeem nolihgumeem lehti pahrdobama Stabu-cela Nr. 63.

Pirmo sorti Kreewu fanepeu - raufchus ar apgalwofchannu, fa preze ir weseliga, pahrdod **Herm. Stieda,** Marstat-cela Nr. 24.

Peeniga gows, las nahs drihti flanzama, ir pahrdobama rubmes truhfuma deht: **Algezemä Dinaminde-cela Nr. 48.**

Preefch neprezeleem zilwekeem ir iftaha ifibrejama **Mastawas Ahr-Riga,** Kaleju-cela Nr. 74. Japeprafa turpat pagrabu bedd.

Diwas semneeku mahjas apalsch Bihriu-muifchas kopu buhdama, las atrodahs 56 werstes no Rigas un 8 werstes no Reibades peldefchanahs-weetas ar 160 puhraw. labu plawu, las ir toti derigas preefch tahda, las dauds lopus tura, teel uf Surgeem tublit no ihpafchneela uf 6 gadeem ifrentetas Riga, Nikolai-cela Nr. 22 B. 2

trafteeris, las jaw ilgas gabus pastaw, Suworow-cela Nr. 36. Mabtatas sinas Gelfch-Riga Kemere-cela Nr. 3, **Ch. E. Winogradowa** bodd. 1

Pe Nordel muifchas dseljezeta stanzijs teel waital **gruntogabali** par dsimtu atdoti. Japeprafa **W. Boflera,** feual Stubena andeles dahrsneejiba. 3

Teatris 3. Janwari 1882, pulstien 6 p. pusd. **Kofes walke mahja** (Stujenes dr.). Pehz tam danzofchana pee labas muiflas. 2

Pawafara deedribas ianna beedribas nama eefwehtfchana

fwehtdeen, 20. Dezembri fch. g. plst. 3 pehz pusdeenas ar rymahm un dscedafchannu; pehz tam **weefigs wakars** ar danzofchannu un pa staryam dscedafchannu. Sabtums plst. 6, beigas plst. 4 ribta. **Maffa:** beedru lgeem 60 lap., kndfchm 40 L., nebeedru lgeem 75 lap., kndfchm 50 lap., behrneem re-efchana legta. **Pahralfafchana** ar pateizibu tils preti nemtas. **Preefschneejiba.**

Ischkilē weefigs wakars otrds seemas-fwehtlōs, 26. Dezembri ofijera klubā pee labas muiflas. **Sabtums** 5 pehz pusdeenas. **Benas:** nebeedreem lgeem 50 lap., bahmahm 25 lap., beedreem 30 lap. **Preefschneejiba.**

Beribas beedriba. Otrds seemas-fwehtlōs, 26. Dezembri pulst. 3 pehz pusdeenas, preefsch bahru behrneem **„eglite.“** **Maffa:** 10 lap., pahralfafchana tils ar pateizibu preti nemta. **Pehz tam,** pulstien 7 walarā, eefabfces **balle.** **Beigees** pulst. 4 ribta. **Maffa:** beedreem 40 un 30 lap., nebeedreem 50 un 40 lap. **Preefschneejiba.**

Lehdurgā. 3. Janwari 1882, pulstien 3 pr. pusdeenas **Lehdurgas labd. beedr.**

general-fapulze, pehz tam **weefigs wakars** pee **Mōdera** muiflas.

Weefigs wakars tils isrihtlōs **Abdashu pagasta stola** otrds seemas-fwehtlōs, 23. Dezembri fch. g. ar dscedafchannu un danzofchannu pee labas ragu muiflas. **Gefahltums** plst. 6 walarā. **Isrihtfotoji.**

Nihtares labdarifchanas beedriba isrihtlōs otrds seemas-fwehtlōs **teatri un weefigu wakatu.** **Sabtums** pulst. 1/6 walarā. **Preefschneejiba.**

20 rbl. pateiz-algas dabuht, las ufrahdbis natri uf 20. Nowembri fch. g. **Nihtares dr.** **Mores** pagasta Lej-Wifchnu mahjas fainneekam issagto firgu, tura pasifchana fchabda: **Gaifchfirms,** **baltais** (tofainas) azis, uf wirluhpas uhfa, purna gals balis, weena palaklahja balta, 4 1/2 gabus wez, wehtlōs 100 rbl.

Par sinu.

Seemas-fwehtku deht „Mahj. Weesa“ beidsamais 52. numurs isnahks zeturtdeenu, 24. Dezembri un buhs schini deenā dabujams.

Manā Latweefchu grahmatu-bodē, Riga pee Behtera basnizas, ir dabujamas **wifas skolas-grahmatas** la lasifchana-grahmatas: **Behrnu draugs I, II. un III. dafa,** **Skolas maife I. un II. dafa,** **Schaka las. gr.,** **bihbelesstahstu gr.** no Dōbnera, **Kaudsites Matihfa** un wehl zitas ar un bes bildehm, **kattifmes grahmatas** no Platscha (nupat no drulas isnahkufe), **Heerwagena,** **Brandt'a Dsih-wibas jelsch,** tura atrodahs jo plafchas is-flaidroschana, **Rählbrandta,** **Waltera,** **Verenta** un wehl dauds zitas, **geografijas grahmatas** no Platscha (nupat laf jaunā pahrlabotā drukā isnahkufe, toti deriga pagasta-stolabm), **Panka,** **Wihstuga** u. z., **pasaules-stahstu (wehstures) grahmatas** no **Schulka,** **Hartmana,** **Kaudsites Matihfa** u. z., **dseefmas** ar notehm: **Behrnu upuri,** fa-

raflitā no **Brandt mahj.,** tura atrodahs wifas **Kursemē** un **Widsemē** dscedamas basnizas dsceefmas, ar notehm weenotas, **Meldinu grahmatina,** **Dseefmu kronis,** **100 dseefminas** uf weenu un wairat **balfsm dscedamas,** **Dseefmu rota** 6 dafas, **Dseefmu wainaks** 3 dafas u. d. z., **Latw. walodas gr.** no **Laurina,** **Wadons ortogr. mahj.** no **Kaudsites Matihfa,** **gramat.** no **Sterstu Andr.** **Wahju walod. mahj. gr.** no **Reikena I. un II. dafa,** **Spiesfa,** **Allunana** u. z. **Kreewu walod. gr.** no **Laubes Indrika,** **Degeschka,** **Golotufowa,** **Haaga,** **Breedites,** **Medera,** **Grūnera.** **Wisjannaka Kreewu abheze** pa 5 lap. u. z., **Swaigschnu jeb debefes mahzibas gr.** no **Dauge,** **Mehrifchana mahj.** no **Brasche** un wehl dauds zitas sinibu grahmatas,

rehfenu-grahmatas no **Lehrauda,** **Bankina** **Lufewiga** u. z., **Bes tam** ir wehl tepat dabujamas **Widsem. Dseefmu-grahmatas** wifadōs sehjumōs, **sprediku,** **luhgfchannu** un zitas garigas grahmatas, **tapat ari ahrstu,** **pawahru,** **dahrsneejibas,** **rihmju,** **stahstu,** **pasaku** un **sinu-grahmatas.** **Widsemes weza un jauna Laika = grahmata** uf 1882. gadu **maffa** ne-eseeta 5 rubl. par simtu, eseeta 10 lap. gabalā. **Laika-grahmata** ir ar 7 bildehm pufskota un pafneef janku stahstu **„Mahte un meita,”** tad derigus padomus, dsceefminas, stahstinus un jozigas farunas libd ar plafchu peelikumū **„zela-rahditajs.”** **Ernst Plates.**